

1. Panikangst

Birgers far, Bent, havde et motto; det lød nogenlunde sådan her:

Intet er så skidt, at det ikke kan blive værre.

Egentlig kom det af den kendte talemåde om, at intet er så skidt, at det ikke er godt for noget; men det, mente Bent, var noget forkvaklet sludder. Det kunne *altid* blive værre, sagde han ofte, meget værre endda!

Han havde fundet på det – eller stjålet det, Birger var ikke helt sikker – dengang, han investerede i aktier. Du ved: Sådan noget voksne gør, når de ikke aner, hvad de skal gøre med deres mange penge, og de i hvert fald ikke vil give dem til nogen af de mange millioner mennesker her i verden, som end ikke har råd til mad.

Han havde altså tabt kæmpesummer på sine aktier, og han blev altid gnaven, når man mindede ham om det. Så det gjorde man sjældent. Den ellers rolige mand, som ifølge Birger kun havde den irriterende fejl, at han altid ville spille fodbold med sin søn, blev fuldstændig vanvittig, når han hørte ordet ”aktier”. Så Birger brugte sjældent det ord.

I dag blev han imidlertid nødt til det. Og det skulle vise sig at blive den første mærkværdige hændelse, som bekræftede Bents motto. For det var jo ganske rigtigt: Det kunne altid blive værre! Dagen i dag skulle vise sig at begynde dårligt, udvikle sig uheldigt og mere og mere nærme sig en decideret katastrofe. Først ved midnatstid, når drenge på Birgers alder formodes at sove, skulle der endelig falde ro over det hele ... eller ro er nok ikke det rigtige udtryk, for ved den tid var der aldrig ro i Birgers hjem, snarere tværtimod.

Uha, tænker du måske, fredag den 13. En særlig uheldig dag. En ud af en million. Få den overstået, Birger, for i morgen bliver det helt sikkert bedre!

Men nej. Sådan var alle Birgers dage. Arh, måske ikke helt som denne her. Men generelt – generelt var de som den havregrød, hans mor tvang ham til at spise hver morgen, fordi hun havde fået den bizzarre tanke, at den kunne kurere både hans sjæl og legeme: lunken, slasket, kvalmende og kun til at kaste op af ...

Eller det vil sige, at sådan havde det været indtil for en måned siden. Så var der sket noget. Birger havde mødt en engel, og så havde mindst én ting ændret sig, så han nu var begyndt at se lidt lysere på tilværelsen. Han havde befriet en kidnappet pige – og ikke nok med det: Ved samme lejlighed havde han mødt Miriam, som af uransagelige grunde godt kunne lide

ham, og nu var de kærester og holdt i hånd og var lykkelige og sagde fjollede lyde til hinanden.

Men bortset fra det var Birgers dage, ja, hele liv præget af, at han hverken var særlig køn, stærk eller begavet. Allerhelst undgik han, at man lagde mærke til ham, men det var svært, fordi han havde noget over sig, som ligesom sugede folks opmærksomhed i hans retning.

Alle kaldte ham Bøjlebirger, men han havde faktisk adskillige andre emner for seriøs mobning end lige tandbøjlen, så det var nok, fordi alle havde vænnet sig til navnet, at det kun var det, der blev hængende. Hans hår, der lignede to gigantiske antenner, fik ham til at ligne noget fra det ydre rum (men jeg sværger, at han var både født og opvokset på jorden); hans fødder udgjorde en tredjedel af hans samlede overfladeareal; han havde et eller andet grundlæggende problem, når han skulle koordinere sine bevægelser, og i de boglige fag havde han svært ved at følge med.

Som hans gymnastiklærer engang sagde: ”Birger, vis os lige, hvordan man *ikke* gør!”, og som hans matematiklærer engang sagde: ”Vent, Birger, lad mig svare for dig: *Det ved jeg ikke!*”

Og apropos matematik. I dag i skolen i den første time i netop faget matematik var emnet værdipapirer, og Birger var blevet spurgt, hvilke typer værdipapirer man kunne investere i. Og eftersom Birger straks havde svaret ”obligationer” og derefter havde tøvet

i flere sekunder og set sig usikkert omkring, havde matematiklæreren øjnet en ny mulighed for at genere ham.

”Tal højt, Birger, så vi alle kan høre dig,” sagde hun.

Han tog tilløb, ville gerne sige *aktier*, men han kom hele tiden til at tænke på sin far, og det var, som om selve ordet var farligt. Og nu sad de alle og kiggede på ham, og han kunne høre, hvordan de fnisede rundt omkring.

”Birger,” sagde matematiklæreren, ”se på mig! Hvad er der galt?”

”Der er ikke noget galt,” sagde Birger.

”Så tal højt og tydeligt, så vi alle kan høre det.”

”Ja, øh, man kan investere i ... aktier.”

Som altid, når matematiklæreren spurgte ham om noget, var han begyndt at svede. Men denne gang var der adskillige grunde til, at han svedte og tøvede med at svare. Og bare for en ordens skyld: Han svedte virkelig. Som om han havde ædt superstærke chilier eller løbet ti kilometer med en blodtørstig rottweiler efter sig, han svedte, så ruderne snart ville begynde at dugge.

For det første var der denne psykologiske barriere alene ved at sige ordet ”aktier”, når nu det var sådan et ord, man bare ikke brugte derhjemme. Men det kunne han nok have set bort fra, hvis ikke det havde været sådan, at han i det samme havde fået øje på noget nede i skolegården. Eller rettere: Nogen.

Birger sad nemlig ved vinduet, med to borde bag sig og to foran. Han sad alene (eftersom ingen ville sidde ved siden af ham), og nu fik han øje på en høj, slank skikkelse dernede. Det lignede en mand, men medmindre Birgers øjne bedrog ham, så vidste han kun alt for godt, at det ikke var en mand.

Hans matematiklærer sagde et eller andet, men Birger hørte ikke efter. Hans hjerte var begyndt at dunke i et rasende tempo, ja, han kunne ligefrem høre det. *Lub-dub lub-dub*. Samtidig var det, som om han fik svært ved at trække vejret, som om ilten var ved at slippe op i lokalet, eller som han forestillede sig, at der ville være på bunden af en gylletank. Ja, hvorfor ikke? Han havde hørt flere historier om mennesker, der var omkommet på bunden af sådan én. For mange farlige gasser, for lidt ilt. Hvorfor tænkte han på det nu? Det var noget med aktier, han skulle koncentrere sig om, ikke alt muligt andet. Men hvordan kunne han det, når *den* rendte rundt nede i skolegården? Og hvad var det for en ringetone, han nu pludselig hørte? Hvorfor gjorde det ondt i hovedet? Kvalmen, hvor kom den fra? Hvad ... hvad ... hvad?

Hvis skolepsykologen havde været til stede, havde hun formentlig straks genkendt symptomerne. Hun ville have sagt: ”Undskyld, men vil du venligst tie stille!” til matematiklæreren, som slet ikke havde forstået, at Birger havde fået det, man kalder akut panikangst. Hele hans krop summede af elektrisk

aktivitet og hormoner, alle hans muskler var spændt til bristepunktet, hjernen arbejdede i et rasende tempo for at holde sammen på tankerne.

Men matematiklæreren så ikke andet end en elev, som ikke interesserede sig for faget, og som derfor havde brug for en skideballe. Så hun skældte og smældte, som kun matematik- (og tysk-)lærere er i stand til.

”Birger!”

Hun havde langt om længe indset, at han slet ikke hørte efter. Hun havde opdaget, at han sad og rystede. Og af en eller anden grund gjorde det noget ved hende. Hendes tonefald ændrede sig, hun forsøgte at tale sødt til ham, men det prellede fuldstændig af på ham. Til sidst bad hun en af de andre elever hente skolepsykologen, som netop var på skolen i dag.

Og hvorfor var hun så det? Jo, det var hun, fordi hun skulle have den afsluttende samtale med Birger – faktisk straks efter matematiktimen. Det var, fordi lærerne gennem længere tid havde været bekymret på Birgers vegne. De var bange for, at han havde roterende pip nord for mundstilladset. Derfor havde han gennem den seneste måned gået til psykologsamtaler.

Egentlig havde han forestillet sig, at det kun skulle være et par enkelte samtaler, og det havde skolepsykologen også, men så var han kommet til at betro hende, at han havde set en engel. Og at sige til en psykolog, at man har set engel, svarer vel nogenlunde

til at sige til sin mor og far, at man er begyndt at ryge hash, heroin, te og cigaretter og i øvrigt har kvittet skolen og i stedet har besluttet at tage til USA for at joine en eller anden forrygende voldelig gadebande.

Skolepsykologen havde herefter haft næsten daglige samtaler med Birger, men i dag var det meningen, at de skulle tale sammen for sidste gang. Det dér med englen havde ikke gentaget sig; han havde kun set den én gang. Han havde gjort, hvad han kunne, for at bagatellisere det, og det syntes, som om psykologen langt om længe var nået frem til, at han ikke var komplet sindssyg, men måske en anelse forvirret. Og som hun sagde: ”Nævn mig en dreng på 13, der *ikke* er forvirret!”

Så mens Birger sad dér i klasseværelset og fik sit første panikangstanfald, blev der sendt bud efter skolepsykologen, som straks kom løbende, netop som skoleklokken ringede og bragte ikke bare timen til ende, men også Birger tilbage til virkeligheden.

”Jeg hader virkelig matematik,” sagde han til sin lærer.

Herefter rejste han sig og gik. Hans klassekammerater sad som forstenede og så til, mens han med målrettede skridt gik over til døren, åbnede den, gik ud og lukkede den bag sig.

Ingen sagde noget. Det var frikvarter, men ingen løb ud i skolegården. De sad og så på hinanden. Birger var gået lige forbi skolepsykologen uden så meget

som at ænse hende. Det varede flere sekunder, så sagde matematiklæreren til skolepsykologen:

”Ja, jeg beklager virkelig, men jeg vidste simpelthen ikke ...”

Men skolepsykologen afbrød hende: ”Nej,” sagde hun, ”det kan jeg se.” Og de, der sad nærmest, lagde mærke til, at det lynede i hendes øjne, da hun sagde det.